

Jinsi ya kutaga vifaranga bila vifo

Kifo cha vifaranga katika siku zao za kwanza za maisha ni katika hali nyangi kuепukika. Asilimia 1 hadi 5 ya kifo ni kawaida lakini kitu chochote cha juu kuliko hicho sio kawaida.

Ili kupunguza vifo, nunua vifaranga kutoka kwa wauzaji wanaoaminika pekee kwa sababu tatizo huanza pale unaponunua vifaranga wasio na ubora na wasio na afya bora. Matatizo yanayoathiri vifaranga yanaweza kutokana na asili ya chini ya maumbile. Baada ya kununua vifaranga, kagua hali ya afya ya kila ndege na pia toa halijoto ya kutosha ya kutaga kwa sababu joto la juu sana au la chini sana la kutaga husababisha vifo.

Usimamizi wa vifaranga

Linda kundi lako kutokana na hali ya hewa ya baridi. Hii inafanikiwa kwa kuwapa vifaranga joto wakati wa baridi kali.

Weka vinywaji na feeders safi. Safisha kila asubuhi na utupe maji yaliyobaki na ulishe kwa mbali ili kuzuia mchwa askari kuvamia shamba lako.

Punguza hatari ya kukosa hewa ya vifaranga kwa kuweka chanzo cha joto katikati, epuka kelele za ghafla kuzunguka shamba na kuwaweka wanyama wanaokula wenzao mbali na shamba.

Walinde ndege dhidi ya maambukizo na magonjwa na pia usiwalishe kuku wako kwa chakula cha ukungu.

Wahudumie ndege wako kwa maji kabla ya kulisha ili kupunguza uwezekano au ndege wako kukanyagana kwani ndege huvutiwa zaidi kulisha kisha maji kwa hivyo maji hufanya kama kicheko.

Zuia ndege wako dhidi ya wanyama wanaowinda wanyama wengine, dumisha usafi mzuri wa banda la kuku na uwape maji ya kutosha

na malisho ya ndege.

Fuata dawa na ratiba za chanjo kwa kuwachanja ndege dhidi ya magonjwa ya kuambukiza kama vile Newcastle, fowl typhoid, Gumboro na wengine. Pia fikiria uchunguzi wa mara kwa mara wa mifugo.